

Süpervizyon Çalışma Uyumu Envanteri - Kısa Formu'nun (SÇUE-KF) Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması¹

Turkish Validation of Brief Form of the Supervisory Working Alliance Inventory (BSWAI-T): Validity and Reliability Study

Betül MEYDAN , Doç. Dr., Ege Üniversitesi, betul.meydan@ege.edu.tr

Ali Serdar SAĞKAL , Doç. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, serdarsagkal@adu.edu.tr

---

Meydan, B. ve Sağkal, A. S. (2022). Süpervizyon Çalışma Uyumu Envanteri Kısa Formu'nun (SÇUE-KF) Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(2), 856-870.

Geliş tarihi: 05.04.2022

Kabul tarihi: 22.09.2022

Yayımlanma tarihi: 28.12.2022

Öz. Süpervizyon Çalışma Uyumu Envanteri - Kısa Formu (SÇUE-KF), süpervizyon çalışma uyumunun niteliğini süpervizyon alan kişinin perspektifinden ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada, SÇUE-KF Türkçe'ye uyarlanmış ve psikometrik özellikleri test edilmiştir. Öncelikle, orijinal çalışmanın yazarlarından envanter uyarlama izni alınmıştır. Envanterin Türkçe'ye uyarlanmasında ileri-geri çeviri ile pilot uygulama işlemleri gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak Demografik Bilgi Formu, SÇUE-KF, Süpervizörlük Tarzları Envanteri ve Süpervizyonda Değerlendirme Süreci Envanteri kullanılmıştır. Süpervizyon alan 280 kişiden (psikolojik danışman adayından) elde edilen veriler üzerinden SÇUE-KF'nun psikometrik özelliklerini test etmek için yapı geçerliği, ölçüt-bağıntılı geçerlik ve güvenirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Bulgular, SÇUE-KF'nun tek faktörlü orijinal yapısının hedef örnekleme doğrulandığını göstermiştir. SÇUE-KF'nun ölçüt-bağıntılı geçerliğe ve yüksek güvenirliliğe sahip olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, araştırmanın sonuçları, SÇUE-KF'nun Türkiye'de süpervizyon çalışma uyumunun niteliğinin ölçümünde kullanılacak güçlü, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Süpervizyon, Süpervizyon çalışma uyumu, Geçerlik, Güvenirlik, Uyarlama

Abstract. Form of the Supervisory Working Alliance Inventory (BSWAI-T) aims to assess the quality of the supervisory relationship from the trainee's perspective. In this research, we translated the BSWAI-T into Turkish and test the psychometric properties in Turkish context. We first got permission from the scale developers to translate and validate the BSWAI-T. Forward and back translation with pilot testing was used in the translation procedure. The Demographic Information Form, BSWAI-T, the Supervisory Styles Inventory, the Evaluation Process Within Supervision Inventory were used as the instruments. To test the psychometric properties of the BSWAI-T on the data obtained 280 supervisees (counselor trainees), construct validity, criterion-related validity and reliability analyses were conducted. Findings indicated that original unidimensional factor structure of the BSWAI-T was confirmed in Turkish sample. Turkish version of the BSWAI-T showed evidence of criterion-related validity as well as high reliability. In conclusion, research results suggest that BSWAI-T is a robust, valid, and reliable scale to assess the quality of the supervisory relationship from the trainee's perspective in Turkish population.

Keywords: Supervision, supervisory working alliance, validity, reliability, adaptation

---

¹ Bu araştırma TÜBİTAK tarafından desteklenen 121K877 no'lu "Türkiye'de Psikolojik Danışman Eğitiminde Etkili Süpervizör Geri Bildirimi ve Güçlendirilmesi: Bir Araştırma ve Geliştirme Projesi" başlıklı 1001 projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Extended Abstract

Introduction. Supervision is essentially important in counselor education for training counselor trainees as qualified mental health professionals. When supervision, whose primary aim is to provide better quality mental health services to clients and improve their well-being by enhancing the professional and personal development of mental health professionals (eg. APA, 2005; Bernard, & Goodyear, 2019; Haynes, Corey, & Moulton, 2003) is considered solely in terms of its definition and the given primary aim, it can easily be claimed that qualified supervision is an inseparable part of education of supervisees at all levels of professional development. The literature highlights supervisory working alliance as one of the main determinants of the quality of supervision (eg. Bambling, & King, 2014; Bordin, 1983; Efstation, Patton, & Kardash, 1990; Ladany, & Lehrman-Waterman, 1999; Son, & Ellis 2013; Watkins, 2014). According to Bordin (1983), the first researcher to conceptualize supervisory working alliance in the literature, supervisory working alliance is a process that allows for building the supervisory relationship, rebuilding it and making changes when necessary. The quality of the concerning process is ensured with three core elements. The first one of the supervisory working alliance elements is mutual agreement on the supervisory goals. The second element of supervisory working alliance is mutual agreement on the supervisory tasks. The last, but in fact the main element of supervisory working alliance is an emotional bond. When all three of these elements are considered, it can be said that supervisory working alliance plays a fundamental role in reaching the primary goal of supervision, which is defined as rehabilitating the client and supporting the supervisee's personal and professional development (APA 2015; Bernard, & Goodyear 2019). While several measurement tools are available to evaluate supervisory working alliance in the western literature, there is a need for quantitative measurement tools specific to supervision and supervisory working alliance in Turkey. Based on this need, the aim of this study was to translate BSWAI-T into Turkish and test its' psychometric properties.

Method. In order to translate and adapt the BSWAI-T (Sabella et al., 2020) into Turkish, we got permission from the original developers. The translation process included forward and back translation with a pilot study. The BSWAI-T comprises 5 items in which supervisees are asked to rate the quality of their supervisory working alliance. The BSWAI-T is a brief, unidimensional, valid, and reliable instrument. Participants answer items on a 7-point Likert-type scale, anchored from 1 (*almost never*) to 7 (*almost always*). Total scores range between 5 and 35, with higher scores reflecting greater levels of quality of the working alliance between supervisee and supervisor. In this adaptation and validation study, a total of 284 Turkish supervisees participated in the research. The Demographic Information Form, BSWAI-T, the Supervisory Styles Inventory (SSI; Atik, 2017; Friendlander & Ward, 1984), and the Evaluation Process Within Supervision Inventory (EPSI; Atik & Yildirim, 2017; Lehrman-Waterman & Ladany, 2001) were used as the instruments. To test the psychometric properties of the BSWAI-T, construct validity, criterion-related validity and reliability analyses were conducted. In the analyses of the data, SPSS 25.0 and LISREL 8.80 were used.

Results. Findings indicated that original unidimensional factor structure of the BSWAI-T was confirmed in Turkish sample; S-B $\chi^2(4) = 9.60, p < .05$, S-B $\chi^2/df = .07$, CFI = .99, TLI = .98, RMSEA = .07 GA [.00, .13]. All the parameter estimates were significant at .001 level and factor loadings ranged between .65 and .80. Turkish version of the BSWAI-T also showed evidence of criterion-related validity. We detected that there are positive and significant associations between the BSWAI-T, SSI and EPSI scores. In reliability analyses, we found that Cronbach's alpha coefficient of Turkish version of the BSWAI-T is .86. Turkish version of the BSWAI-T had a four-week test-retest reliability of .82.

Discussion and Conclusion. In conclusion, research results suggest that BSWAI-T is a robust, valid, and reliable scale to assess the quality of the supervisory relationship from the trainee's perspective in Turkish population. The findings obtained from the present study are seen to be parallel with the

findings reported in the original scale study on BSWAI-T conducted by Sabella and colleagues (2020). Similar to the original scale, the single factor and five-item construct of BSWAI-T was confirmed in the target sample. In addition, model fit was tested by confirmatory factor analysis and the model fit indices were found to be above the acceptable threshold (Byrne, 2010). The criterion-related validity test in the present study revealed significant relationships between BSWAI-T and the Supervisory Styles Inventory (STE; Atik, 2017; Friendlander, & Ward, 1984) and the Evaluation Process within Supervision Inventory (SDSE; Atik, & Yildirim, 2017; Lehrman-Waterman, & Ladany, 2001) scores. This finding obtained from the study is also consistent with the results of other studies (eg. Bordin, 1983; Fernando, & Hulse-Killacky, 2005; Karpenko, & Gidycz, 2012; Ladany, Walker, & Melincoff, 2001) in the international literature. The findings obtained from the study support the psychometric properties of the Turkish version of BSWAI-T while several limitations must be considered when evaluating the results. In the first place, the findings obtained from the present study are limited to the responses of a sample consisting dominantly of female undergraduate students receiving supervision. In other words, although the initial aim was to collect data from supervisees at both undergraduate and postgraduate levels when conducting the study, undergraduate female supervisees responded to the data collection tools reflecting the profile of our country, which can be a limitation to the generalizability of the findings. In order to improve the generalizability of the findings obtained from the present study, validity and reliability of the measurement tool can be tested by collecting data from different educational levels and genders in future studies. Measurement invariance can be tested for BSWAI-T with data to be collected from different educational levels and genders. Despite all these limitations, it can be asserted that a significant gap has been filled in the context of supervisory working alliance in Turkey with the introduction of the measurement tool aiming at evaluating supervisees' perceptions of supervisory working alliance. BSWAI-T stands as a potential measurement tool that can be used by researchers who will conduct studies in the field of supervision. The five-item short form of BSWAI-T is a potential measurement tool with its short, economical, and practical nature for researchers who will carry out multivariate and cross-sectional/longitudinal studies.

Giriş

Psikolojik danışman eğitiminde süpervizyon, psikolojik danışman adaylarının nitelikli ruh sağlığı elemanı olarak yetiştirilmesi için temel öneme sahiptir. Psikolojik Danışma ve İlgili Programların Akreditasyonu Kurulu (The Council for Accreditation of Counseling and Related Programs [CACREP], 2016) tüm mesleki gelişim düzeyindeki (lisans ve lisansüstü) psikolojik danışman/psikolojik danışman adayları için süpervizyonun aldıkları eğitimin temel bileşeni olduğunu vurgulamaktadır. Alanyazındaki en kapsamlı tanımlardan biri olarak kabul edilen Bernard ve Goodyear'ın (2019) tanımlamasında süpervizyon, deneyimli meslek elemanlarının, kendilerinden daha az deneyimli meslek elemanlarını profesyonel meslek yaşamına hazırlamak ve uygulamalarda deneyimlerini artırmak amacıyla sundukları destekleyici, değerlendirici ve zamana yayılan bir süreç olarak belirtilmektedir. Süpervizyonun temel amacı, ruh sağlığı elemanlarının mesleki ve kişisel gelişimlerini güçlendirerek danışanlara daha nitelikli ruh sağlığı hizmeti sunulması ve onların iyi oluşlarının arttırılmasıdır (APA, 2005; Bernard ve Goodyear, 2019; Haynes, Corey ve Moulton, 2003). Sadece tanımıyla ve söz konusu temel amacıyla bile değerlendirildiğinde nitelikli süpervizyonun tüm mesleki gelişim düzeylerinde süpervizyon alan kişiler için eğitimlerinin ayrılmaz bir parçası olduğu rahatlıkla söylenebilir. Alanyazında süpervizyonun niteliğinin temel belirleyicilerinden birinin süpervizyon çalışma uyumu olduğu belirtilmektedir (örn. Bambling ve King, 2014; Bordin, 1983; Efstation, Patton ve Kardash, 1990; Ladany ve Lehrman- Waterman, 1999; Son ve Ellis 2013; Watkins, 2014).

Süpervizyon Çalışma Uyumu

Nitelikli süpervizyon süreci süpervizörden, süpervizyon alan kişiden ve süpervizyon sürecinin kendisinden kaynaklanan pek çok değişkenden etkilenmektedir. Süpervizyon süreci, süpervizyonu veren ve süpervizyonu alan olmak üzere iki temel karakterden oluşan dinamik bir süreçtir. Dolayısıyla bu süreç temel olarak söz konusu iki ana karakter olarak süpervizör ve süpervizyon alan kişinin sürece getirdiklerinden, aralarındaki ilişkiden ve uyumdan etkilenmektedir. Süpervizyon çalışma uyumu, süpervizör ile süpervizyon alan kişi arasında süpervizyon amaçları ve süpervizyon görevleri (sorumlulukları) konusunda uzlaşma ve duygusal bağın kurulması boyutları ile kavramlaştırılmakta (Bordin, 1983) ve pek çok araştırmacı tarafından süpervizyonun kalbi ve ruhu (örn. Bordin, 1983; Ellis, 1991; Holloway, 1995) olarak nitelendirilmektedir.

Alanyazında süpervizyon çalışma uyumunu ilk kavramlaştıran araştırmacı olan Bordin'e (1983) göre süpervizyon çalışma uyumu süpervizyon ilişkisinin kurulmasına, gerektiğinde yeniden inşa edilmesine ve değişiklikler yapılmasına olanak sağlayan bir süreçtir. Söz konusu sürecin nitelikli olmasını sağlayan üç temel bileşen bulunmaktadır. Süpervizyon çalışma uyumunun bileşenlerinden ilki, süpervizyon amaçları konusunda uzlaşmadır. Süpervizör ve süpervizyon alan kişinin süpervizyon sürecinde süpervizyon amaçlarının neler olacağına ve nasıl çalışacaklarına süpervizyonun ilk oturumlarından itibaren belirlemeleri ve gerektiğinde güncelleyerek sürece devam etmeleri süpervizyon çalışma uyumunun belirleyici bileşenidir (Bordin, 1983). Bu noktada, öncelikli süpervizyon amaçlarının süpervizyon alan kişinin belirli becerilerini geliştirme, danışanı anlama ve kavramlaştırma, süreci etkileyen konulardaki farkındalığını artırma, öğrenmesi ve ustalaşması önündeki kişisel ve bilişsel engelleriyle baş etme becerisi kazanma, teorik bakış açısını derinleştirme, danışan ve sürece ilişkin araştırma yapma motivasyonu kazanma ve psikolojik danışma hizmetinin standartlarını devam ettirme yetkinliği kazanma olması önerilmektedir (Bordin, 1979).

Süpervizyon çalışma uyumunun ikinci bileşeni süpervizyon görevleri konusunda uzlaşmadır. Belirli süpervizyon amaçları konusunda uzlaşan süpervizör ve süpervizyon alan kişinin bu amaçların gerçekleştirilmesi noktasında belli görev ve sorumlulukları yerine getirmesi gerekmektedir (Bordin, 1983). Örneğin, süpervizyon alan kişinin kayıtlarını, deşifrelerini, oturum raporlarını zamanında

süpervizörüne teslim etmesi, süpervizyon oturumlarına düzenli ve hazırlıklı gelmesi ve süpervizörün psikolojik danışma oturumlarının kayıtlarını zamanında incelemesi, yazılı ve sözlü geri bildirimlerini hazır hale getirmesi gibi görev ve sorumluluklar süpervizör ve süpervizyon alan kişinin süpervizyon sürecinde önceden belirlemesi gereken ve yerine getirilmesiyle süpervizyon çalışma uyumunu destekleyici süpervizyon görevleridir.

Süpervizyon çalışma uyumunun son ve aslına bakılırsa temel bileşeni duygusal bağlıdır. Bu bileşen, süpervizör ve süpervizyon alan kişinin birbirlerine güven duymaları ve karşılıklı olarak birbirlerinin iyiliğini gözetmeleri ile karakterizedir. Süpervizyon çalışma uyumunda şeffaf, duyguların ele alındığı, tarafların kendilerini açabildiği ve birbirlerine geri bildirim verebildikleri bir süpervizyon ortamı duygusal bağı geliştirmekte ve bu da beraberinde süpervizyon çalışma uyumunu güçlendirerek sürece katkı sağlamaktadır (Bordin, 1983). Ancak süpervizör ile süpervizyon alan kişi arasında duygusal bağın sınırlarının belirlenmesi önemlidir. Duygusal bağın oluşması demek süpervizör ile süpervizyon alan kişi arasındaki ilişkinin süpervizyon ilişkisinden çıkması; terapötik veya dostça bir ilişkiye dönüşmesi demek değildir (Bordin, 1979; Efstation ve diğ., 1990; Watkins, 2014). Bu sınırların çizilmesi noktasında süpervizörün sorumluluğu bulunmaktadır. Tüm bu bileşenler değerlendirildiğinde, süpervizyonun danışanı iyileştirmek ve süpervizyon alan kişilerin kişisel ve mesleki gelişimini desteklemek olarak belirtilen (APA 2015; Bernard ve Goodyear 2019) temel amacına ulaşmadaki başarısında temel olarak süpervizyon çalışma uyumunun rol oynadığı rahatlıkla söylenebilir. Süpervizyon çalışma uyumunun süpervizyondaki bu temel öneminden hareketle uluslararası alanyazında süpervizyon çalışma uyumuyla ilgili çok sayıda çalışma bulunmaktadır. Örneğin süpervizyon çalışma uyumunu etkileyen değişkenlerin belirlenmesine (örn. Crockett ve Hays, 2015; Ladany, Mori ve Mehr, 2012; Ladany, Walker ve Melincoff, 2001; Ramos-Sánchez ve diğ., 2002; White ve Queener, 2003) ve süpervizyon çalışma uyumunun etkilerinin ortaya çıkarılmasına (örn. Ghazali ve diğ., 2016; Horrocks ve Smaby, 2006; Min, 2012; Ramos-Sánchez ve diğ., 2002; Steward-Hopkins, 2012) yönelik pek çok çalışma olduğu görülmektedir. Bu çalışmalar sayesinde süpervizyon çalışma uyumunun kurulmasında ve geliştirilmesinde dikkat edilmesi gereken hususların ortaya çıkarılması hem süpervizyon sürecinin niteliğini artırmakta hem süpervizyon alan kişilerin kişisel ve mesleki gelişimlerini desteklemekte hem de süpervizyon alan kişilerden psikolojik yardım alan danışanların terapötik sürecinin niteliğini arttırmaktadır. Bir başka ifadeyle, süpervizyon çalışma uyumunun artırılması süpervizörün, süpervizyon alan kişinin ve danışanın içinde olduğu; üçünün de birbirini etkilediği ve birbirinden etkilendiği bir süreci meydana getirmektedir. Dolayısıyla, süpervizyon çalışma uyumu ile ilgili çalışmalar süpervizyon süreci için kritik öneme sahiptir. Uluslararası alanyazında bu çalışmaların varlığı aslına bakılırsa hem bu önemden hem de bu çalışmaların yapılmasına olanak sağlayan veri toplama araçlarının varlığından kaynaklanmaktadır.

Süpervizyon Çalışma Uyumunun Değerlendirilmesine Yönelik Kullanılan Ölçme Araçları

Süpervizyon çalışma uyumunun değerlendirilmesine yönelik uluslararası alanyazında çok sayıda ölçme aracı bulunmaktadır. Süpervizyon ilişkisi için Barrett-Lennard İlişki Envanteri (Barrett-Lennard Relationship Inventory for Supervisory Relationships [Schacht, Howe ve Berman, 1988]), Çalışma Uyum Envanteri (Working Alliance Inventory [Bahrack, 1990]), Süpervizyon Çalışma Uyum Envanteri (Supervisory Working Alliance Inventory [Efstation ve diğ., 1990]), Süpervizyon İlişkisi için Çalışma Uyum Envanteri (Working Alliance Inventory of Supervisory Relationships [Smith, Younes ve Lichtenberg, 2002]), Kısa Süpervizyon Uyum Ölçeği (Brief Supervisory Alliance Scale [Ronnestad ve Lundquist, 2009]), Tarza İlişkin Süpervizör Envanteri (Supervisor Relating Style Inventory [Lizzio, Wilson ve Que, 2009]), Leeds Süpervizyonda Uyum Ölçeği (Leeds Alliance in Supervision Scale [Wainwright, 2010]), Süpervizyon İlişkisi Anketi (Supervisory Relationship Questionnaire [Palomo, Beinart ve Cooper, 2010]), Kısa Süpervizyon İlişkisi Anketi (Short Supervisory Relationship Questionnaire [Cliffe Beinart ve Cooper, 2014]), Süpervizyon İlişki Ölçümü (Supervisory Relationship Measure [Pearce ve diğ., 2013]) ve Süpervizyon Çalışma Uyum Envanteri Kısa Formu (Supervision

Working Alliance Inventory-Short Form [Sabella, Schultz ve Landon, 2020]) bu ölçme araçlarına örnek olarak gösterilebilir.

Söz konusu ölçme araçları incelendiğinde Çalışma Uyumunu Envanteri (Bahrack, 1990), Süpervizyon Çalışma Uyumunu Envanteri (Efstation ve diğ., 1990), Süpervizyon İlişkisi için Çalışma Uyumunu Envanteri (Smith ve diğ., 2002) ve Süpervizyon Çalışma Uyumunu Envanteri Kısa Formu (Sabella ve diğ., 2020) Bordin'in (1983) süpervizyon çalışma uyumu kavramlaştırmasına dayalı olarak geliştirilmiştir. Bu ölçme araçları arasında Süpervizyon Çalışma Uyumunu Envanteri'nin (Efstation ve diğ., 1990) kullanıldığı araştırmalarda süpervizyon çalışma uyumu ile süpervizyonla ilişkili diğer değişkenler (örneğin süpervizör ve süpervizyon alan kişi arasındaki uyum, süpervizörün kendini açması, süpervizör yetkinliği, etkili süpervizyon vb.) arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur (örn. Gonsalvez ve diğ., 2017; Gunn ve Pistole, 2012). Alanyazında süpervizyon çalışma uyumunu değerlendirmeye yönelik ölçme araçları için geniş bir yelpaze bulunmaktadır. Bu ölçme araçlarına yönelik yapılan bir incelemede (Tangen ve Borders, 2016), süpervizyon çalışma uyumunun değerlendirilmesine yönelik ölçme aracına karar verirken ölçme aracının kuramsal altyapısı, geçerliği, güvenilirliği ve örneklem yeterliğinin incelenmesi ve bununla birlikte ölçme aracında yer alan madde sayısının da bir seçim kriteri olarak alınması önerilmiştir. Bu konuda uzun maddeli ve madde sayısı çok olan ölçme araçlarından alınan yanıtların niteliğinin düşebileceği (Fernández-Ballesteros ve Botella, 2008), katılımcıların uzun ölçme araçlarını yanıt oranlarını düşürebileceği (Edwards ve diğ., 2009) görüşleri ifade edilmektedir. Bunlara ek olarak, Tangen ve Borders (2016) süpervizör ve süpervizyon alan kişi arasındaki ilişki sık gözlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması gereken bir ilişki olduğundan süpervizyon çalışma uyumunun değerlendirilmesinde kısa ölçeklerin uygulanmasının ve değerlendirilmesinin daha kolay ve önlem alınması noktasında daha işlevsel olacağını belirtmişlerdir.

Türkiye'de süpervizyon çalışma uyumuyla ilgili çalışmalar incelendiğinde ise bu konudaki çalışmaların (Aladağ, 2014; Atik, 2017; Büyükgöze-Kavas, 2011; Koçyiğit-Özyiğit, 2019; Ülker-Tümlü ve Ceyhan, 2021) ağırlıklı olarak süpervizyon ilişkisi kavramı üzerinden yürütüldüğü; son yıllara kadar süpervizyon ilişkisi ve süpervizyon çalışma uyumunun araştırmalarda doğrudan ele alınmadığı; ancak süpervizyonla ilişkili çalışmaların bulgularının arasında belirli sonuçların göze çarptığı dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, süpervizyon ilişkisiyle ilgili yapılmış çalışmaların (Meydan, 2019; Meydan ve Denizli, 2018; Meydan ve Koçyiğit, 2019) ağırlıklı olarak nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yapıldığı ve oldukça sınırlı sayıda olduğu dikkat çekmektedir. Türkiye'de süpervizyon çalışma uyumunun değerlendirilmesine yönelik ölçme araçlarının eksik olması süpervizyon çalışma uyumu konusunda nicel çalışmalar yürütülmesinin önünde büyük engel teşkil etmektedir. Dolayısıyla, uluslararası alanyazında süpervizyon ve süpervizyon süreçlerinin ayrıntılı incelenmesine yönelik yapılan vurguyla tutarlı şekilde (Watkins, 2011), Türkiye'de de bu çalışmaların artması için süpervizyon ve süpervizyon çalışma uyumu konusunda nicel ölçme araçlarına yönelik temel bir ihtiyaç olduğu görülmektedir. Bu ihtiyaçtan hareketle bu çalışmada, süpervizyon alan kişilerin süpervizyon çalışma uyumunun niteliğine ilişkin algılarını değerlendirmek için Bordin'in (1983) süpervizyon çalışma uyumu modeline dayalı olan ve alanyazında psikometrik olarak sağlam olduğu kanıtlanmış Süpervizyon Çalışma Uyumunu Envanteri - Kısa Formu'nun (Sabella ve diğ., 2020) Türkçe'ye uyarlaması ve psikometrik özelliklerinin test edilmesi hedeflenmiştir.

Yöntem

Katılımcılar

Bu araştırmada, kolay ulaşılabilir durum örnekleme tekniğinden yararlanılarak Türkiye'de devlet üniversitelerinde (Akdeniz Üniversitesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi) Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Lisans ve Lisansüstü programlarında eğitimlerine devam eden ve Bireyle Psikolojik

Danışma Uygulaması (BPDU) dersini başarıyla tamamlamış toplam 284 katılımcıya ulaşılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, hedef evrenin üyeleri olan, belirli ölçütleri karşılayan ve araştırmaya katılım için gönüllü olan bireylere kolay ulaşabilmeyi sağlayan, seçkisiz olmayan bir örneklem tekniğidir (Etikan, Musa ve Alkassim, 2016). Araştırmada, katılımcıların BPDU dersini başarıyla tamamlamış olmaları ile BPDU dersini aldıkları süpervizörüyle aktif süpervizyon ilişkisi içerisinde bulunmuş olmaları (danışan görme ve seanslara ilişkin süpervizör geribildirim alma) ölçütleri aranmıştır. Katılımcılar, çalışmada yer alan ölçme araçlarını doldururlarken BPDU dersinde süpervizörleriyle deneyimlerini dikkate almışlardır.

Katılımcılara ilişkin demografik veriler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.
Katılımcılara ilişkin demografik veriler

	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde (%)</i>
Katılımcı Sayısı	284	%100
Süpervizyon Alan Kişi Cinsiyet		
Kadın	191	%67.3
Erkek	93	%32.7
Süpervizyon Alan Kişi Yaş		
21-29	280	%98.6
30-35	4	%1.4
Süpervizyon Alan Kişi Eğitim Düzeyi		
Lisans öğrencisi	243	%85.6
Yüksek lisans öğrencisi	34	%12
Doktora öğrencisi	7	%2.5
Süpervizör Cinsiyet		
Kadın	158	%55.6
Erkek	126	%44.4
Süpervizör Eğitim Düzeyi		
Doktora	284	%100

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmada 191 kadın (%67.3) ve 93 erkek (%32.7) olmak üzere toplam 284 süpervizyon alan kişinin yer aldığı görülmektedir. Araştırmanın katılımcılarının yaşlarının 21 ile 35 arasında değiştiği ($Ort = 22.85$; $ss = 1.90$) belirlenmiştir. Katılımcıların %85.6’sının lisans, %12’sinin yüksek lisans ve %2.5’inin doktora programı öğrencisi oldukları görülmüştür. Süpervizör cinsiyeti değişkeni incelendiğinde, katılımcıların %55.6’sı BPDU dersini kadın süpervizörlerden; %44.4’ü ise BPDU dersini erkek süpervizörlerden aldıklarını belirtmişlerdir. Süpervizör eğitim düzeyinin tüm süpervizörler için doktora düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

Ölçme Araçları

Demografik Bilgi Formu (DBF)

Araştırmada, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen Demografik Bilgi Formu (DBF) kullanılmıştır. DBF’nda yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, eğitim düzeyi, süpervizyon süresi, süpervizör cinsiyeti ve süpervizör eğitim düzeyine ilişkin sorular yer almıştır.

Süpervizyon Çalışma Uyumu Envanteri - Kısa Formu (SÇUE-KF)

Sabella, Schultz ve Landon (2020) yürüttükleri araştırmalarında, süpervizyon çalışma uyumunu süpervizyon alan kişinin perspektifinden ölçmek amacıyla Efstation, Patton ve Kardash (1990) tarafından geliştirilen Süpervizyon Çalışma Uyumu Envanteri’nin kısa formunu

oluşturmuşlardır. Süpervizyon Çalışma Uyumunu Envanteri - Kısa Formu (SÇUE-KF), 5 maddeli, tek boyutlu bir ölçme aracıdır ve envanterdeki maddeler 7'li Likert derecelendirme anahtarı (1 = *Neredeyse hiçbir zaman*; 7 = *Neredeyse her zaman*) üzerinde yanıtlanmaktadır. Envanterden alınabilecek toplam puanlar 5 ile 35 arasında değişmekte ve yüksek puanlar süpervizyon alan kişi ile süpervizör arasındaki çalışma uyumunun niteliğindeki artışa işaret etmektedir. Sabella ve diğerleri (2020), SÇUE-KF'nun tek faktörlü bir yapıdan oluştuğunu, ölçüt-bağıntılı geçerliğe ve yüksek güvenilirliğe ($\alpha \geq .92$) sahip olduğunu rapor etmişlerdir.

Süpervizörlük Tarzları Envanteri (STE)

Bu araştırmada, SÇUE-KF'nun ölçüt-bağıntılı geçerliğini incelemek amacıyla Friendlander ve Ward (1984) tarafından geliştirilen ve Atik (2017) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Süpervizörlük Tarzları Envanteri (STE) kullanılmıştır. STE, süpervizyon alan bireylerin süpervizörlerinin tarzlarına yönelik algılarını ölçen bir ölçme aracıdır. STE, üç boyuttan (çekici, kişilerarası ilişkilerde duyarlı ve görev yönelimli) ve toplam 33 maddeden oluşmaktadır. STE'nde 8 madde doldurma maddesi olarak kullanıldığı için değerlendirmeye dahil edilmemektedir. STE'nin çekici alt boyutu 8, kişilerarası ilişkilerde duyarlı alt boyutu 8 ve görev yönelimli alt boyutu 10 madde içermektedir. STE'nde yer alan maddeler 7'li Likert derecelendirme anahtarı (1 = *Hiç Tarzı Değil*; 7 = *Tamamen Onun Tarzı*) kullanılarak yanıtlanmakta ve yüksek puanlar süpervizörün çekici, kişilerarası ilişkilerde duyarlı ve görev yönelimli bir tarza sahip olduğuna işaret etmektedir. Türkçe'ye uyarlama çalışması sonuçları (Atik, 2017), STE'nin orijinal çalışmada olduğu gibi üç faktörlü yapıya, ölçüt-bağıntılı geçerliğe ve yüksek güvenilirliğe (alt boyut ve toplam puan için $\alpha \geq .91$) sahip olduğunu göstermiştir. Bu çalışmada, STE'nin çekici, kişilerarası ilişkilerde duyarlı, görev yönelimli alt boyutları ve toplam puanı için Cronbach alfa katsayıları sırasıyla .94, .94, .93 ve .97 olarak hesaplanmıştır.

Süpervizyonda Değerlendirme Süreci Envanteri (SDSE)

Bu araştırmada, SÇUE-KF'nun ölçüt-bağıntılı geçerliğini incelemek amacıyla Lehrman-Waterman ve Ladany (2001) tarafından geliştirilen, Atik ve Yıldırım (2017) tarafından Türkçe'ye uyarlaması gerçekleştirilen Süpervizyonda Değerlendirme Süreci Envanteri (SDSE) kullanılmıştır. SDSE, klinik süpervizyondaki değerlendirme süreçlerini ölçmeyi hedeflemektedir. SDSE Türkçe formu, amaç belirleme (6 madde) ve geri bildirim (8 madde) olmak üzere iki alt boyuttan ve toplamda 14 maddeden oluşmaktadır. Envanterdeki maddeler, 7'li Likert derecelendirme anahtarı (1 = *Hiç Katılmıyorum*; 7 = *Tamamen Katılıyorum*) üzerinde yanıtlanmakta ve yüksek puanlar süpervizyonda amaç belirleme ve geri bildirim süreçlerindeki yaygınlığa işaret etmektedir. Atik ve Yıldırım (2017), SDSE Türkçe formunun orijinal çalışmada olduğu gibi iki faktörlü bir yapıdan oluştuğunu, ayırma-benzeme geçerliğine, ölçüt-bağıntılı geçerliğe ve yüksek güvenilirliğe (alt boyutlar ve toplam puan için $\alpha \geq .85$) sahip olduğunu rapor etmişlerdir. Bu çalışmada, SDSE'nin amaç belirleme, geri bildirim alt boyutları ve toplam puanı için Cronbach alfa katsayıları sırasıyla .87, .78 ve .89 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

SÇUE-KF'nun Türkçe'ye uyarlamasının gerçekleştirildiği bu çalışmada verilerin analizinde SPSS 25.0 ile LISREL 8.80 programları kullanılmıştır. Analizler öncesi, veri seti taranmış, hatalı kodlamanın ve kayıp değerlerin bulunmadığı belirlenmiştir. Standardize edilmiş z-puanları ile Mahalanobis uzaklığından yararlanılarak uç değer olarak belirlenen 4 katılımcıya ait gözlem değerleri veri setinden çıkarılmış ve analizler 280 katılımcıyı içeren veri seti üzerinde gerçekleştirilmiştir. SÇUE-KF'nun çok değişkenli normalliği Mardia'nın katsayısı ile değerlendirilmiştir. SÇUE-KF'nun faktör yapısını incelemek amacıyla LISREL 8.80 programı kullanılarak doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Model uyumunu değerlendirmede, Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (Comparative Fit Index, CFI), Tucker-Levis İndeksi (Tucker-Levis Index, TLI) ve Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (Root Means Square Error of Approximation, RMSEA) dikkate alınmıştır. Alanyazında sıklıkla görüldüğü üzere CFI $\geq .90$, TLI

$\geq .90$ ve $RMSEA \leq .08$ değerleri kabul edilebilir model uyumunu yansıtmaktadır (Byrne, 2010). Ölçüt-bağıntılı geçerlik çalışmasında, SÇUE-KF ile ölçüt ölçme araçları arasındaki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayıları hesaplanmıştır. Güvenirlik çalışmasında, Cronbach alfa katsayısı, test-tekrar test güvenirlik katsayısı ve düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları hesaplanmıştır. Ayrıca, çalışmada SÇUE-KF betimsel analizleri (ortalama ve standart sapma değerleri) ile SÇUE-KF puanlarının cinsiyete göre farklılaşp farklılaşmadığını test etmek amacıyla bağımsız örneklem için *t*-testi uygulanmıştır.

İşlem Yolu

Bu araştırma, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Etik Kurulu toplantısında alınan 2021/05-V Sayılı Karar 05.03.2021 tarih ve 2021/05 sayılı karar çerçevesinde yürütülmüştür. SÇUE-KF'nun Türkçe'ye uyarlanması için Sabella ve diğerlerinden (2020) ölçek uyarlama izni alınmıştır. Ölçek uyarlama izninin alınmasının ardından araştırmacılar SÇUE-KF'nun ileri çeviri işlemlerini birbirlerinden bağımsız bir biçimde gerçekleştirmişlerdir. Ardından araştırmacılar çevirileri sentezlemişler ve geri çeviri için hazır hale getirmişlerdir. Geri çeviri işlemleri lisansüstü eğitimlerini yurtdışında Psikolojik Danışma alanında gerçekleştiren ve her iki dile hâkim iki alan uzmanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Geri çevirilerin ardından araştırmacılar ileri çeviriler ile geri çevirileri karşılaştırmışlar, çeviri eşdeğerliğinin sağlandığından emin olduktan sonra 4 katılımcıyla pilot uygulama gerçekleştirmişlerdir. Pilot uygulamalarda katılımcılardan aldıkları geribildirimler doğrultusunda ölçme aracını uygulamaya hazır hale getirmişlerdir. Uygulama araçları, hedef örnekleme çevrim içi ortamda uygulanmıştır. Katılımcılara ulaşmak için Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı Başkanları ve BPDU dersini yürüten süpervizör öğretim üyeleriyle iş birliği yapılmıştır. Katılımcılar araştırmaya bilgilendirilmiş onam kapsamında katılmışlardır. Araştırmada gizlilik ve gönüllülük ilkelerine uyulmuştur.

Bulgular

Betimleyici Bulgular

Betimsel istatistikler hesaplandığında, SÇUE-KF toplam puanlarının 15 ile 35 arasında değiştiği ve ortalama puanın 31.01 olduğu ($ss = 5.41$) belirlenmiştir. Bağımsız örneklem için *t*-testi sonuçları, süpervizyon çalışma uyumu puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($t_{(278)} = -1.166, p > .05$). Katılımcıların süpervizörlerinden süpervizyon alma sürelerinin 8 saat ile 70 saat arasında değiştiği ve ortalama sürenin 17.91 saat ($ss = 5.61$) olduğu hesaplanmıştır. Süpervizyon süresi ile süpervizyon çalışma uyumu arasında ise anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı belirlenmiştir ($r = -.08, p > .05$).

Geçerliğe İlişkin Bulgular

Yapı Geçerliğine İlişkin Bulgular

SÇUE-KF'nun faktör yapısını test etmek amacıyla LISREL 8.80 programından yararlanılarak doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Mardia'nın basıklık (*z*-puanı 11.233) ve çarpıklık (*z*-puanı 5.434) testi sonuçları ($p > .05$), veri setinin çok değişkenli normallik varsayımını karşılamadığını göstermiştir (Byrne, 2010). Bu nedenle, analizlerde Satorra-Bentler ölçeklendirilmiş ki kare değeri kullanılmıştır. Satorra-Bentler ölçeklendirilmiş ki kare, ki kare testinde düzeltmeyi, parametre tahminleri için güçlü standart hataları ve güçlü uyum iyiliği değerlerini kullanmayı sağlamaktadır (Satorra ve Bentler, 2001). Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, SÇUE-KF'nun tek faktörlü orijinal yapısının veri setine yeterli düzeyde uyum sağlamadığını göstermiştir: S-B $\chi^2(5) = 40.03, p < .01$, S-B $\chi^2/sd = 8.006$, CFI = .96, TLI = .92, RMSEA = .16 GA [.12, .21]. Modifikasyon önerileri incelendiğinde,

madde 1 ile madde 2'nin hata kovaryanslarının ilişkilendirilmesinin model uyumuna anlamlı düzeyde katkı sağlayacağı görülmüştür. Ölçme aracında yer alan bu iki maddenin içeriklerinin benzer olmaları ve her iki maddenin de faktör yük değerlerinin yüksek olması nedeniyle modelde bu iki maddenin hata kovaryanslarının ilişkilendirilmesine karar verilmiştir. Modifikasyon sonrasında DFA sonuçları, SÇUE-KF'nun tek faktörlü yapısının hedef örnekleme doğrulandığını göstermiştir: S-B $\chi^2(4) = 9.60$, $p < .05$, S-B $\chi^2/sd = .07$, CFI = .99, TLI = .98, RMSEA = .07 GA [.00, .13]. Modeldeki parametre tahminlerine ilişkin tüm t -değerlerinin .001 düzeyinde anlamlı olduğu ve faktör yük değerlerinin .65 ile .80 arasında değiştiği görülmüştür (bkz. Tablo 2). Faktör yük değerlerinin, kabul edilebilir eşik olduğu oldukça üstünde olduğu tespit edilmiştir (Brown, 2006).

Tablo 2.

DFA modeline ilişkin standardize edilmiş faktör yükleri, standart hataları, T-değerleri ve anlamlılık düzeyleri

Maddeler	Standardize Edilmiş Faktör Yükleri	SH	t-değerleri
1. Süpervizörüm tarz olarak süpervizyona getirdiğim konuyu dikkatli ve sistematik bir şekilde değerlendirir.	.69	.52	12.79***
2. Süpervizyon oturumunda belirli hedefler üzerine süpervizörümle birlikte çalışırım.	.65	.56	12.51***
3. Süpervizörüm, süpervizyon oturumlarında bana bir meslektaşımı gibi davranır.	.77	.41	13.69***
4. Süpervizörümle çalışırken kendimi rahat hissederim.	.80	.37	15.20***
5. Süpervizörüm, danışanımın davranışlarına yönelik açıklamalarımı hoşgörüyü karşılar.	.75	.44	12.46***

*** $p < .001$

Ölçüt-Bağıntılı Geçerlik Bulguları

Ölçüt-bağıntılı geçerliği incelemek için araştırmada SÇUE-KF ile STE ve SDSE puanları arasındaki korelasyonlar hesaplanmıştır. Sonuçlar, beklendiği üzere, SÇUE-KF toplam puanı ile STE ve SDSE alt boyut puanları arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı ilişkiler bulunduğunu göstermiştir (bkz. Tablo 3). Bu bulgular, SÇUE-KF'nun ölçüt bağıntılı geçerliğe sahip olduğuna işaret etmiştir.

Tablo 3.

SÇUE-KF'nun ölçüt ölçme araçlarıyla korelasyonları

Değişkenler	Ort	ss	1	2	3	4	5	6
1.SÇUE-KF	31.01	4.36	-					
2.STE _a	45.24	6.01	.77**	-				
3.STE _b	52.20	5.84	.71**	.83**	-			
4.STE _c	63.12	8.38	.73**	.76**	.89**	-		
5.SDSE _A	36.20	5.76	.82**	.65**	.68**	.72**	-	
6.SDSE _G	47.74	7.33	.83**	.73**	.74**	.76**	.76**	-

Not. SÇUE-KF = Süpervizyon Çalışma Uyumunu Envanteri - Kısa Formu, STE_a = STE Çekici alt boyutu, STE_b = STE Kişilerarası İlişkilerde Duyarlı alt boyutu, STE_c = STE Görev Yönelimli alt boyutu, SDSE_A = SDSE Amaç Belirleme alt boyutu, SDSE_G = SDSE Geri Bildirim alt boyutu, ** $p < .01$

Güvenirliliğe İlişkin Bulgular

Güvenirlilik çalışması kapsamında SÇUE-KF'nun Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı, test-tekrar test güvenirliliği ve madde istatistikleri incelenmiştir. Güvenirlilik analizlerinde SÇUE-KF'nun Cronbach

alfa katsayısı .86 olarak belirlenmiştir. Dört hafta arayla gerçekleştirilen ölçümlerde, SÇUE-KF'nun test-tekrar test güvenilirliği .82 olarak hesaplanmıştır. Madde istatistikleri incelendiğinde, SÇUE-KF'nun düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları .65 ile .72 arasında değişmiştir. Araştırmada elde edilen bu bulgular, SÇUE-KF'nun kısa ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, Süpervizyon Çalışma Uyumu Envanteri - Kısa Formu (SÇUE-KF; Sabella ve diğ., 2020) Türkçe'ye uyarlanmış, geçerlik ve güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonuçları, SÇUE-KF'nun beş maddeli ve tek boyutlu yapısının hedef örnekleme doğrulandığını göstermiştir. SÇUE-KF'ndan alınan puanlar ile Süpervizörlük Tarzları Envanteri (STE; Atik, 2017; Friendlander ve Ward, 1984) ve Süpervizyonda Değerlendirme Süreci Envanteri'nden (SDSE; Atik ve Yıldırım, 2017; Lehrman-Waterman ve Ladany, 2001) elde edilen puanlar arasındaki korelasyon katsayıları hesaplandığında, SÇUE-KF ile STE ve SDSE arasında beklendiği üzere pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı bağlantılar bulunduğu tespit edilmiştir. Araştırmada elde edilen bu bulgu, SÇUE-KF'nun ölçüt-bağıntılı geçerliğe sahip olduğunu göstermiştir. Güvenirlik analizlerinde, SÇUE-KF'nun iç tutarlık katsayısı .86; dört hafta arayla gerçekleştirilen test-tekrar test ölçümlerinde güvenilirliği .82 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak, tüm bu bulgular, SÇUE-KF'nun orijinal faktör yapısının mevcut çalışmada doğrulandığını, ölçüt-bağıntılı geçerliğinin bulunduğunu, süpervizyon çalışma uyumunu ölçmede kısa ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermiştir.

Bu araştırmada elde edilen bulgularla Sabella ve diğerlerinin (2020) SÇUE-KF'na yönelik orijinal ölçek çalışmalarında rapor ettikleri bulguların tutarlılık gösterdiği görülmektedir. Orijinal çalışmada olduğu gibi SÇUE-KF'nun tek faktörlü ve beş maddeli orijinal yapısı hedef örnekleme doğrulanmıştır. Bu çalışmada standardize edilmiş faktör yüklerinin .65 ile .80 arasında değiştiği belirlenmiştir. Söz konusu standardize edilmiş faktör yüklerinin tümünün anlamlı ve iyi düzeyde olduğu görülmektedir (Nunnally, 1978). Bununla birlikte, doğrulayıcı faktör analizi sonucunda model uyumu değerlendirildiğinde model uyum indekslerinin kabul edilebilir eşik üzerinde olduğu görülmüştür (Byrne, 2010).

Mevcut araştırmada, ölçüt-bağıntılı geçerlik çalışmasında, SÇUE-KF ile Süpervizörlük Tarzları Envanteri (STE; Atik, 2017; Friendlander ve Ward, 1984) ve Süpervizyonda Değerlendirme Süreci Envanteri (SDSE; Atik ve Yıldırım, 2017; Lehrman-Waterman ve Ladany, 2001) puanları arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bu bulgu, uluslararası alanyazında yer alan araştırma sonuçlarıyla da (örn. Bordin, 1983; Fernando ve Hulse-Killackey, 2005; Karpenko ve Gidycz, 2012; Ladany, Walker ve Melincoff, 2001) tutarlık göstermektedir. Özetle, ampirik bulgular SÇUE-KF'nun hedef örnekleme ölçüt-bağıntılı geçerliğini destekler nitelikte kanıtlar sunmuştur. SÇUE-KF'nun orijinal çalışmasında (Sabella ve diğ., 2020) Cronbach alfa katsayısı .92 olarak hesaplanmıştır. Benzer şekilde, bu çalışmada da iç tutarlık katsayısı yüksek düzey ($\alpha = .86$) olarak tespit edilmiştir. Ölçek çalışmalarında iç tutarlık katsayısı için .70 ve üzeri değerler ölçüt alınmakta ve .80 üzerindeki Cronbach alfa katsayısı ise yüksek düzey olarak kabul edilmektedir (Jain ve Angural, 2017). Bu bilgiler doğrultusunda, bu araştırmada elde edilen bulguların SÇUE-KF'nun yüksek düzeyde güvenilir bir ölçme aracı olduğunu desteklemektedir.

Bu çalışmada SÇUE-KF'ndan elde edilen toplam puanlar cinsiyet ve süpervizyon süresi değişkenleri açısından incelenmiştir. Bağımsız gruplar için *t*-testi sonuçlarına göre SÇUE-KF'ndan elde edilen toplam puanlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Bu bulgular doğrultusunda alanyazın incelendiğinde, süpervizyonla ilgili çalışmalarda bazı demografik değişkenlerin süpervizyon sürecine yönelik etkisinin incelendiği görülmektedir. Bu değişkenlerden biri de cinsiyet ve cinsiyetle ilişkili konulardır. Cinsiyet, cinsel yönelim, ırk ve etnik köken gibi demografik değişkenler yapıları

itibariyle değiştirilemez değişkenler olarak kabul edilmekte ve süpervizyona etkilerinin azaltılmasının veya artırılmasının diğer değişkenlere göre oldukça zor olduğu belirtilmektedir (örn. Borders ve Brown, 2005). Günümüzde süpervizyon çalışmalarında cinsiyet ve cinsiyet eşleşmesinin araştırmalara konu olduğu görölmektedir. Örneğin, Hindes ve Andrews (2011) tarafından yapılan çalışmada cinsiyete göre süpervizyonda süpervizör ile süpervizyon alan kişi arasındaki açıklığın ve yakınlığın farklılaştığı ve süpervizyon alan kadınların erkeklere kıyasla kendilerini açarken sınırlarını koruma konusunda daha hassas oldukları bulunmuştur. Süpervizyon alışma uyumuyla doğrudan ilişkili çalışmalar incelendiğinde ise cinsiyetten ziyade süpervizör ve süpervizyon alan kişinin cinsiyet eşleşmesinin süpervizyon çalışma uyumu üzerindeki rolünün çalışmalara konu olduğu görölmektedir. Bu çalışmalarından bazılarında cinsiyetin süpervizyon çalışma uyumunu etkilediği, bazılarında ise etkilemediği yönünde bulgular ortaya çıkmıştır (örn. Behling, Curtis ve Foster, 1988; Muse-Burke ve diğer., 2001; Worthington ve Stern, 1985). Bu sonuçlarla birlikte değerlendirildiğinde alanyazında da henüz tutarlı bulgularla desteklenemeyen cinsiyet ve cinsiyet eşleşmesinin süpervizyon çalışma uyumuna yönelik etkisinin ölkemizde de gelecek araştırmalarda incelenmesi gereken bir konu olduğu söylenebilir.

Süpervizyon süresi değişkeni açısından bu araştırmada gerçekleştirilen analiz sonuçları, SUE-KF'ndan elde edilen toplam puanlar ile süpervizyon süresi arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermiştir. Ölkemizde yapılan bir nitel çalışmada (Meydan ve Denizli, 2018) süpervizyon alan kişilerin süpervizyon ilişkisini etkileyen faktörleri olarak süpervizörün süpervizyondaki süpervizyon süresini etkili kullanabilmesinin önemli olduğunun belirtildiği görölmüştür. Benzer şekilde, bir diğer çalışmada (Meydan, 2020) süpervizyon süresinin az olmasının süpervizyon alan kişilerin süpervizyonda kendini açmalarını zorlaştırdığı görölmüştür. Bu bulgularla, mevcut çalışmanın süpervizyon süresine ilişkin bulgusu arasında tutarsızlık olması süpervizyondaki sürenin nicelik açısından yeterli olup olmamasından ziyade süpervizyon süresi içinde süpervizörün tutum, davranış ve bu süreyi kullanma şeklinin süpervizyon çalışma uyumu üzerinde etkilerinin olduğunu düşündürmektedir. Süpervizyon süresi ile süpervizyon çalışma uyumu arasındaki ilişkinin doğasını daha iyi anlayabilmek için gelecek çalışmalara ihtiyaç olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmada elde edilen bulgular, SUE-KF Türkçe versiyonunun psikometrik özelliklerini desteklemekle birlikte sonuçların değerlendirilmesinde dikkate alınması gereken birtakım sınırlılıklar da bulunmaktadır. İlk olarak, bu çalışmada elde edilen bulgular, ağırlıklı olarak lisans düzeyinde süpervizyon alan kadın öğrencilerin verdikleri cevaplarla sınırlıdır. Başka bir deyişe, araştırmanın gerçekleştirilmesi sırasında lisans ve lisansüstü düzeyde süpervizyon alan kişilerden veri toplanması amaçlanmış olsa da ölkemizdeki profili yansıtan bir şekilde veri toplama araçlarına lisans düzeyinden kadın süpervizyon alan kişilerin katılmış olması araştırma sonuçlarının genellenebilirliği açısından bir sınırlılık olabilir. Bu araştırmada elde edilen bulguların genellenebilirliğini arttırmak için gelecek çalışmalarda farklı eğitim düzeylerinden ve cinsiyetlerden veri toplanıp ölçme aracının geçerlik ve güvenilirliği test edilebilir. Farklı eğitim düzeylerinden ve cinsiyetlerden toplanacak verilerle birlikte SUE-KF'nun ölçme değişmezliği incelenebilir.

Tüm bu sınırlılıklara rağmen süpervizyon alan kişilerin süpervizyon çalışma uyumuna yönelik algılarını ölçmeyi amaçlayan bu ölçme aracının ulusal alanyazına kazandırmasıyla birlikte Türkiye'de süpervizyon çalışma uyumunun ölçümüyle ilgili önemli bir boşluğun doldurulduğu ileri sürülebilir. SUE-KF, gelecekte süpervizyon alanında çalışmalar yürütecek araştırmacılar tarafından kullanılabilir bir ölçme aracı niteliği barındırmaktadır. SUE-KF'nun beş maddeli kısa formu çok değişkenli ve kesitsel/boylamsal çalışmalar yürütecek araştırmacılar için kısa, ekonomik ve kullanışlı doğasıyla potansiyel bir ölçme aracı olma özelliği taşımaktadır. Sonuç olarak, bu uyarılma çalışmasının süpervizyon konusunda çalışma yapacak araştırmacıların önünü açacağı söylenebilir. Bu doğrultuda, süpervizyonla ilişkili çalışmaların artmasıyla birlikte ulusal alanyazında süpervizyon süreçleriyle ilgili ampirik bulguların zenginleşeceğine inanılmaktadır.

Kaynakça

- Aladağ, M. (2014). Psikolojik danışman eğitiminin farklı düzeylerinde bireyle psikolojik danışma uygulaması süpervizyonunda kritik olaylar. *Ege Eğitim Dergisi*, 2(15), 428-475.
- Atik, Z. (2017). *Psikolojik danışman adaylarının bireyle psikolojik danışma uygulaması ve süpervizyonuna ilişkin değerlendirmeleri*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, Türkiye.
- Atik, Z. ve Yıldırım, İ. (2017). Süpervizyonda Değerlendirme Süreci Envanteri Türkçe Formu'nun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Ege Eğitim Dergisi*, 18(1), 146-173.
- American Psychological Association. (2015). Guidelines for clinical supervision in health service psychology. *American Psychologist*, 70, 33–46. doi: 10.1037/a0038 112.
- Bahrck, A. S. (1989). *Role induction for counselor trainees: Effects on the supervisory working alliance*. Doctoral dissertation, The Ohio State University. <https://www.proquest.com/docview/303821611?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true> adresinden elde edilmiştir.
- Bambling, M. ve King, R. (2014). Supervisor social skill and supervision outcome. *Counselling and Psychotherapy Research*, 14, 256–262.
- Behling, J., Curtis, C. ve Foster, S. A. (1988). Impact of sex-role combinations on student performance in field instruction. *The Clinical Supervisor*, 6, 161-168. doi:10.1300/J001v06n03_12
- Bernard, J. M. ve Goodyear, R. K. (2019). *Fundamentals of clinical supervision*. MA: Pearson.
- Borders, L. D. ve Brown, L. L. (2005). *The new handbook of counseling supervision* (2. bs.). NJ: Lawrence Erlbaum Association.
- Bordin, E. S. (1979). The generalizability of the psychoanalytic concept of the working alliance. *Psychotherapy: Theory, Research & Practice*, 16(3), 252–260. <https://doi.org/10.1037/h0085885>
- Bordin, E. S. (1983). A working alliance based model of supervision. *The Counseling Psychologist*, 11(1), 35-42.
- Büyükgöze-Kavas, A. (2011). An evaluation regarding individual and group counseling practicums. *Turkish Educational Sciences Journal*, 9(2), 411-432.
- Brown, T. (2006). *Confirmatory factor analysis for applied research*. New York, NY: Guilford Press.
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming* (2. bs.). New York, NY: Routledge.
- Cliffe, T., Beinart, H. ve Cooper, M. (2016). Development and validation of a short version of the supervisory relationship questionnaire. *Clinical Psychology & Psychotherapy*, 23(1), 77-86.
- Council for Accreditation of Counseling and Related Educational Programs. 2016. CACREP Standards. <https://www.cacrep.org/for-programs/2016-cacrep-standards/> adresinden elde edilmiştir.
- Crockett, S. ve Hays, D. G. (2015). The influence of supervisor multicultural competence on the supervisory working alliance, supervisee counseling self-efficacy, and supervisee satisfaction with supervision: A mediation model. *Counselor Education and Supervision*, 54(4), 258-273. doi:10.1002/ceas.12025
- Edwards, P. J., Roberts, I., Clarke, M. J., DiGuseppi, C., Wentz, R., Kwan, I., ... ve Pratap, S. (2009). Methods to increase response to postal and electronic questionnaires. *Cochrane database of systematic reviews*, (3). doi: 10.1002/14651858.MR000008.pub4
- Efstation, J. F., Patton, M. J. ve Kardash, C. M. (1990). Measuring the working alliance in counselor supervision. *Journal of Counseling Psychology*, 37(3), 322-329. doi: 10.1037/0022-0167.37.3.322
- Ellis, M. V. (1991). Critical incidents in clinical supervision and in supervisor supervision: Assessing supervisory issues. *Journal of Counseling Psychology*, 38(3), 342-349.
- Etikan, I., Musa, S. A ve Alkassim, R. S. (2016). Comparison of convenience sampling and purposive sampling. *American Journal of Theoretical and Applied Statistics*, 5(1), 1-4.
- Fernández-Ballesteros, R. ve Botella, J. (2008). Self-report measures. *Evidence-based outcome research: A practical guide to conducting randomized controlled trials for psychosocial interventions*, 95-122.
- Fernando, D. M. ve Hulse-Killacky, D. (2005). The relationship of supervisory styles to satisfaction with supervision and the perceived self-efficacy of master's-level counseling students. *Counselor education and supervision*, 44(4), 293-304. doi:10.1002/j.1556-6978.2005.tb01757.x
- Friedlander, M. L. ve Ward, L. G. (1984). Development and validation of the Supervisory Styles Inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 31(4), 541-557. doi: 10.1037/0022-0167.31.4.541
- Ghazali, N. M., Jaafar, W. M. W., Tarmizi, R. A. ve Noah, S. M. (2016). Influence of supervisees' working alliance on supervision outcomes: A study in Malaysia context. *International Journal of Social Science and Humanity*, 6(1), 9-14. doi:10.7763/IJSSH.2016.V6.609
- Gonsalvez, C. J., Hamid, G., Savage, N. M. ve Livni, D. (2017). The supervision evaluation and supervisory competence scale: Psychometric validation. *Australian Psychologist*, 52(2), 94-103.

- Gunn, J. E. ve Pistole, M. C. (2012). Trainee supervisor attachment: Explaining the alliance and disclosure in supervision. *Training and Education in Professional Psychology*, 6(4), 229–237. doi: 10.1037/a0030805
- Haynes, R., Corey, G. ve Moulton, P. (2003). *Clinical supervision in the helping professions: A practical guide*. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole-Thomson Learning.
- Hindes, Y. L. ve Andrews, J. J. W. (2011). Influence of gender on the supervisory relationship: A review of the empirical research from 1996 to 2010. *Canadian Journal of Counselling and Psychotherapy*, 45(3), 240-261.
- Holloway, E. (1995). *Clinical supervision: A systems approach*. Sage: Thousand Oaks.
- Horrocks, S. ve Smaby, M. H. (2006). The supervisory relationship : Its impact on trainee personal and skills development. *Compelling Perspectives on Counselling: VISTAS*, 173-176.
- Jain, S. ve Angural, V. (2017). Use of Cronbach's alpha in dental research. *Medico Research Chronicles*, 4(3), 285-291.
- Karpenko, V. ve Gidycz, C. A. (2012). The supervisory relationship and the process of evaluation: Recommendations for supervisors. *The Clinical Supervisor*, 31(2), 138-158.
- Koçyiğit-Özyiğit, M. (2019). *Bireyle psikolojik danışma uygulaması dersinde grup süpervizyonu sürecinin incelenmesi: Bir durum çalışması*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ege Üniversitesi, İzmir, Türkiye.
- Ladany, N. ve Lehrman-Waterman, D. E. (1999). The content and frequency of supervisor self-disclosures and their relationship to supervisor style and the supervisory working alliance. *Counselor Education and Supervision*, 38, 143–160. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6978.1999.tb00567.x>.
- Ladany, N., Mori, Y. ve Mehr, K. E. (2013). Effective and ineffective supervision. *The Counseling Psychologist*, 41(1), 28-47. doi:10.1177/0011000012442648
- Ladany, N., Walker, J. A. ve Melincoff, D. S. (2001). Supervisory style: Its relation to the supervisory working alliance and supervisor self-disclosure. *Counselor Education and Supervision*, 40(4), 263-275.
- Lehrman-Waterman, D. ve Ladany, N. (2001). Development and validation of the Evaluation Process Within Supervision Inventory. *Journal of Counseling Psychology*, 48(2), 168- 177. doi: 1037//0022-0167.48.2.168
- Lizzio, A., Wilson, K. ve Que, J. (2009). Relationship dimensions in the professional supervision of psychology graduates: Supervisee perceptions of processes and outcome. *Studies in Continuing Education*, 31(2), 127-140.
- Meydan, B. (2020). Turkish first-time supervisees' disclosure and nondisclosure in clinical supervision. *Qualitative Research in Education*, 9(1), 1-31.
- Meydan, B. (2019). Facilitative and hindering factors regarding the supervisory relationship based on supervisors' and undergraduate supervisees' opinions. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 9(1), 171-208.
- Meydan, B. ve Denizli, S. (2018). Turkish undergraduate supervisees' views regarding supervisory relationship. *Eurasian Journal of Educational Research*, 74, 1-23.
- Meydan, B. ve Koçyiğit, M. (2019). The supervisory relationship experiences of Turkish first-time and advanced supervisees. *Qualitative Research in Education*, 8(1), 89-121.
- Min, R. M. (2012). Impact of the supervisory relationship on trainee development. *International Journal of Business and Social Science*, 3(18), 168-177. <https://pdfs.semanticscholar.org/1233/eacb1f0a76ec147e39ebe54aed62e14573b5.pdf> adresinden elde edildi.
- Muse-Burke, J. L., Ladany, N. ve Deck, M. D. (2001). The supervisor relationship. In L. J. Bradley & N. Ladany (Eds.), *Counselor supervision: Principles, process, and practice* (3rd ed., pp. 28-62). Philadelphia: Brunner-Routledge.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric methods*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Palomo, M., Beinart, H. ve Cooper, M. J. (2010). Development and validation of the Supervisory Relationship Questionnaire (SRQ) in UK trainee clinical psychologists. *British Journal of Clinical Psychology*, 49(2), 131-149.
- Pearce, N., Beinart, H., Clohessy, S. ve Cooper, M. (2013). Development and validation of the Supervisory Relationship Measure: A self-report questionnaire for use with supervisors. *British Journal of Clinical Psychology*, 52(3), 249-268.
- Ramos-Sánchez, L. L., Esnil, E., Goodwin, A., Riggs, S., Touster, L. O., Wright, L. K., ... Rodolfa, E. (2002). Negative supervisory events: Effects on supervision and supervisory alliance. *Professional Psychology: Research and Practice*, 33(2), 197-202. doi:10.1037//0735-7028.33.2.19.
- Rønnestad, M. H. ve Lundquist, K. (2009). *The Brief Supervisory Alliance Scale*. Unpublished manuscript, Department of Psychology, Oslo, Norway.

- Sabella, S. A., Schultz, J. C. ve Landon, T. J. (2020). Validation of a brief form of the supervisory working alliance inventory. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 63(2), 115-124.
- Satorra, A. ve Bentler, P. M. (2001). A scaled difference chi-square test statistic for moment structure analysis. *Psychometrika*, 66, 507-514. doi: 10.1007/BF02296192
- Schacht, A. J., Howe, H. E. ve Berman, J. J. (1989). Supervisor facilitative conditions and effectiveness as perceived by thinking-and feeling-type supervisees. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 26(4), 475.
- Smith, T. R., Younes, L. K. ve Lichtenberg, J. W. (2002). *Examining the Working Alliance in Supervisory Relationships: The Development of the Working Alliance Inventory of Supervisory Relationships*. Paper presented at the meeting of the American Psychological Association, Chicago, IL.
- Son, E. ve Ellis, M. V. (2013). A cross-cultural comparison of clinical supervision in South Korea and the United States. *Psychotherapy*, 50(2), 189–205. <https://doi.org/10.1037/a0033115>
- Stewart-Hopkins, P. F. (2012). *Correlations between supervisory relationships and effectiveness: Self-perceptions of supervisor and supervisee*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, University of Cincinnati.
- Tangen, J. L. ve Borders, L. D. (2016). The supervisory relationship: A conceptual and psychometric review of measures. *Counselor Education and Supervision*, 55, 159–181.
- Ülker Tümlü, G. ve Ceyhan, E. (2021). Bireyle Psikolojik Danışma Uygulaması Süpervizyonunun Yapılandırılması: Bir Eylem Araştırması. *Eğitim ve Bilim*, 46, 293-319.
- Wainwright, N. A. (2010). *The development of the Leeds Alliance in Supervision Scale (LASS): A brief sessional measure of the supervisory alliance*. University of Leeds. https://etheses.whiterose.ac.uk/1118/1/Nigel_Antony_Wainwright_DClinCpsychol_THESIS_2010_.pdf adresinden elde edilmiştir.
- Watkins, C. E. (2014). The supervisory alliance as quintessential integrative variable. *Journal of Contemporary Psychotherapy*, 44, 151–161.
- Watkins Jr, C. E. (2011). Psychotherapy supervision since 1909: Some friendly observations abouts its first century. *Journal of Contemporary*, 41(2), 57-67. <http://doi.org/10.1007/s10879-010-9152-2>
- White, V. E. ve Queener, J. (2003). Supervisor and supervisee attachments and social provisions related to the supervisory working alliance. *Counselor Education and Supervision*, 42(3), 203-218.
- Worthington, E. L. ve Stern, A. (1985). Effects of supervisor and supervisee degree level and gender on the supervisory relationship. *Journal of Counseling Psychology*, 32(2), 252-262.